

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů: český jazyk, první cizí jazyk a druhý cizí jazyk

Český jazyk a literatura pro 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. V šestém ročníku v dotaci 5 hodin týdně, v sedmém až devátém ročníku po čtyřech hodinách. Tento předmět má stěžejní postavení mezi všemi vyučovacími předměty. Na 2. stupni je naším hlavním cílem vést žáky k jasnému, přehlednému a srozumitelnému vyjadřování. Výuka by měla vést k rozvíjení intelektu žáků (rozvoj logického myšlení, intelektových dovedností). Žák má zvládat práci s textem a vytvářet své vlastní texty, které bude umět i správně interpretovat.

Má se naučit souvisle vyjadřovat a správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích. Získá pro život významné dovednosti, spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderním světě. Seznámí se s bohatostí českého jazyka, jeho slovní zásoby a v praxi by měl umět používat elementární pravidla stylistiky. Osvojí si podstatné poznatky ze systému českého jazyka a ovládne základy českého pravopisu.

V literární výchově směřuje výuka k tomu, aby se žáci, přiměřeně svému věku, naučili s porozuměním číst a interpretovat literární texty a vytvářet si základní čtenářské dovednosti a návyky. Seznámí se s nejdůležitějšími literárními žánry a formami, naučí se odlišit hodnotnou literaturu od literatury konzumní a manipulační.

Uvědomí si funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií, zvládne se orientovat v jejich mnohostranné nabídce z hlediska kvality a významu pro život. Zároveň si vytvoří smysl pro krásu jazykového výrazu a uměleckého obrazu skutečnosti, probudí se v něm city lidské solidarity a spoluúčasti.

Materiální zabezpečení

Výuka bude probíhat většinou v kmenových třídách. Pokud to podmínky dovolí, budou žáci děleni do skupin. Do práce žáků budou začleněny návštěvy knihoven, práce s internetem a hlavně práce s knihou a různými texty. Velký důraz bude kladen na rozvoj komunikačních dovedností.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k efektivnímu učení
- nabídneme žákům škálu metod k ověření získaných poznatků z českého jazyka
- motivujeme žáky k zájmu o učivo zařazením různých metod práce
- klademe důraz na čtení s porozuměním

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k řešení problémů nejen samostatně, ale i ve dvojici či ve skupině
- prostřednictvím návštěv v knihovně podněcujeme u žáků pozitivní vztah k četbě
- motivujeme žáky k vytváření vlastních textů, které slouží k rozvíjení jejich fantazie
- vedeme žáky ke snaze prezentovat svá díla v tisku

Kompetence komunikativní:

- dbáme na formu žákova písemného i mluveného projevu
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla pro písemný i mluvený projev

- vedeme žáky k přesnému, výstižnému vyjadřování a k využívání komunikačních prostředků pro kvalitní práci
- vedeme žáky ke zpracování referátů z přečtených knih
- vedeme žáky ke čtení různých typů textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat ve skupině, respektovat práci druhých, vést dialog, být tolerantní k názoru jiných
- učíme žáky vytvářet příjemnou atmosféru při práci v týmu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentaci vlastních názorů žáka
- vedeme žáky k dramatizaci literárních ukázek

Kompetence občanská:

- seznamujeme žáky s naším literárním kulturním dědictvím

Kompetence pracovní:

- motivujeme žáky k přípravě na hodiny českého jazyka
- doplňujeme výuku návštěvami knihoven a vhodnými příležitostnými exkurzemi

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	souvisle, přiměřeně rychle přečte, rozčlení text podle orientačních prvků analyzuje a interpretuje fakta vyčtená z textu a zhlédnutá v médiích v určitém rozsahu	praktické, věcné čtení a naslouchání	MDV V/g
<i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vytvoří si vlastní názor na informaci, která je mu hovorem předána, a porozumí sdělení aktivně spolupracuje ve skupině, naslouchá partnerovi v dialogu či diskusi napíše subjektivně zabarvený popis a odliší ho od popisu	správná formulace otázek vstupy do rozhovoru prožitkové čtení a zážitkové naslouchání subjektivně zabarvený popis	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	seznámí se s funkcí médií a jejími účinky uvede její informativní, zábavnou, přesvědčovací funkci zamyslí se nad chováním pod vlivem médií uvede druhy a příklady médií	funkce a účinky médií	MDV I/e MDV II/a MDV II/d
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými</i>	rozezná a vhodně použije jazyk. prostředky v dialogu s učitelem a žáky	formální a neformální styly porovnání literárních	

<i>prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	v samostatných výstupech, dodrží zásady slovosledu neopakuje slova, třídí slovní zásobu, zaměří se na obsah sdělení	a stylistických útvarů	
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>	rozpozná a odliší slova spisovné a obecné češtiny a vhodně je použije v mluveném a písemném projevu a v jednotlivých slohových postupech a komunikačních situacích podle plánu mapy určitého města srozumitelně vysvětlí, popíše cestu z výchozího bodu do cílového bodu	rozvíjení komunikační schopnosti samostatného vystupování	
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	připraví si modelovou situaci na poskytnutí služby nebo informace na úřadech, poště vysvětlí pracovní postup popíše předmět, kamaráda vnímá nonverbální a paralingvální prostředky svého spolužáka a hodnotí je	komunikace verbální a neverbální	
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	v učebnicích faktografických předmětů vyhledá základní informace rozlíší podstatné a okrajové informace v odborném textu heslovitě i pomocí vět je formuluje a prakticky tuto dovednost využije při učení se ostatních předmětů	vyhledávání podstatných a nepodstatných informací v textu	
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	v návaznosti na jazykové učivo napíše gramaticky, pravopisně, stylisticky správně text vyjadřuje se souvětím, píše správně jednodušší větnou stavbu rozezná přímou a nepřímou řeč, rozezná zprávu a oznámení	užití gramatických, pravopisných a stylistických zásad přímá řeč zpráva oznámení	MDV III/a MDV III/b MDV III/c MDV I/f
<i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na</i>	sestaví osnovu vypracuje písemně samostatné vlastní texty (vypravování, popis, soukromý dopis) rozvíjí komunikační schopnost samostatného vystupování snaží se o zařazení svých příspěvků do školního časopisu	písemné vypracování vypravování, popisu, dopisu	MDV VI/a MDV VI/b

základě svých dispozic a osobních zájmů			
Jazyková výchova			
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	správně reprodukuje čtení zdvojených souhlásek a zdůvodní jejich pravopis uvede příklady správného použití pauzy v textu zvládne použít důraz, tempo v textu rozliší přízvuky hlavní a vedlejší správně vysloví česká slova a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost hlásek tempo, přízvuk, pauza, důraz	OSV I/a
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	rozliší tvoření slov odvozováním a skládáním vyhledá v textu vhodné příklady označí předponu, kořen a příponu porovná rozdíly mezi odvozováním a skládáním slov	odvozování skládání	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	vybere si a správně použije základní jazykové příručky zdůvodní jejich použití	jazykové příručky	OSV I/b
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	roztřídí jednotlivé ohebné slovní druhy rozdělí podstatná jména a konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná a látková rozliší podstatná jména obecná a vlastní rozdělí přídavná jména na tvrdá, měkká, přivlastňovací a jmenné tvary přídavných jmen zdůvodní pravopis použije stupňování přídavných jmen vyhledá a určí druhy zájmen, vyskoňuje je vysvětlí používání podmiňovacího způsobu přítomného a minulého u sloves	tvarosloví ohebné slovní druhy	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační</i>	porovná větu jednoduchou se souvětím najde rozdíly mezi větou hlavní a vedlejší vhodně použije v textu různé	věta jednoduchá souvětí	

<i>situace</i>	spojovací výrazy umí vysvětlit pravopis interpunkce v jednoduchých souvětích		
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	určí základní větné členy označí rozvíjející větné členy vytvoří věty s podmětem vyjádřeným podstatným jménem vytvoří věty s podmětem vyjádřeným i jiným slovním druhem definuje podmět vyjádřený a nevyjádřený	základní větné členy rozvíjející větné členy	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	rozliší druhy podstatných a přídavných jmen vysvětlí jejich pravopis vysvětlí použití podmiňovacího způsobu sloves zdůvodní pravopis shody podmětu s přísudkem roztřídí tvary zájmen a umí je správně použít v textu		OSV I/b
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	najde rozdíly mezi ukázkami spisovného a nespisovného jazyka roztřídí útvary národního jazyka (spisovná čeština, obecná čeština, nářečí) v textu vyhledá příklady užití obecné češtiny zdůvodní její užití	úvod v českém jazyku rozvrstvení národního jazyka na spisovnou češtinu, nářečí a obecnou češtinu	
Literární výchova			
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	popíše strukturu literárního díla objasní námět a téma díla popíše charakteristické vlastnosti a rysy hlavního hrdiny rozčlení kompozici literárního díla	povídka: Neruda, Čapek, Nepil ... román: Poláček, Bass, Štorch ...	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	rozliší základní druhy divadelního umění zdramatizuje vybraný literární text shrne vlastní názory na zhlédnuté divadelní dílo	klasické drama: bratři Mrštíkové, Tyl, Čapek ... humoristická literatura: Jirotko, Steklač ...	MDV V/g
<i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i>	vyjádří vlastními slovy základní rysy literárních žánrů vytvoří vlastní literární text přednese vlastní literární text	pohádka: Erben, Němcová, Macourek, Čapek, Andersen, Wolker, Werich ... bajka: Ezop, Krylov, Olbracht ...	

		poezie: lyrická (ústní lidová slovesnost) epická (Erben, Čelakovský, Wolker, Neruda ...)	
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>	najde rozdílné znaky mezi poetickými, prozaickými a dramatickými díly nalezne příklady poezie, prózy a dramatu v knihách	báje, mýty, pověsti: Petiška, Lisická, Cibula, Jirásek, Cífka ... pověsti hradů a zámků	

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	vytvoří otázky a odpovědi k přečtenému textu rozpozná podstatné informace třídí získané informace při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi (citace apod.) fakta vyčtená z textu rozebere v obsáhlejší rozsahu	kritické čtení a naslouchání	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	zhlédne televizní reklamu a porovná ji se zprávou rozliší její manipulační a informační složky uvede druhy reklam (komerční, politické, sociální) a motivy k jejich tvorbě	funkce reklamy a její složky a motivy	MDV II/b
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	adekvátně použije prostředky spisovné či obecné češtiny v konkrétní zadané dramatizované komunikační situaci, rozezná metaforu, metonymii, přirovnání, rčení vysvětlí přísloví, pořekadla vyhledá a užije vhodné odborné názvy v různých stylech	rozlišení jazykových prostředků v prostě sdělovacím, odborném, publicistickém a uměleckém stylu	
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému</i>	dodrží pravidla spisovného jazyka formou her a prací s Pravidly českého pravopisu si rozšíří slovní zásobu ve cvičeních se zaměří na použití synonym, na úpravu textů, na užití	zásady dorozumívání, komunikační situace a komunikační záměr	

<i>komunikačnímu záměru</i>	vhodných slov v textu dodržuje slovosled v souvětích		
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	na základě aktivního pozorování a naslouchání spolužáka v samostatném vystoupení rozvíjí a hodnotí komunikační dovednosti v různých situacích cvičí techniku a výraz řeči, pohovoří na určité téma (společenské chování...)	zásady dorozumívání a kultivovaného projevu	
<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i>	připraví dialogy ve spisovné a zdvořilé formě, bez a s osobním zaujetím rozliší druhy konverzací - volný čas, cestování, vyřizování na úřadech, se kterými se setká v praxi (návaznost na OV)	typy dialogů - formální a neformální, oficiální a neoficiální	
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	vyhledá v odborných textech, časopisech, encyklopediích, internetu základní údaje třídí je a písemně zpracuje napíše výtah, výpisky a porovná je cvičí čtení s porozuměním	výtah, výpisky, čtení s porozuměním	
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	na základě rozšířených znalostí napíše gramaticky, pravopisně, stylisticky správně text vyjadřuje se složitým souvětím a správně napíše interpunkci v jednoduchých podřadných souvětích užije obrazná pojmenování rozliší písemnou formu soukromých a úředních listin vyplní formuláře k žádostem, se kterými se setká na měst. úřadě...	vertikální a horizontální členění textu (nadpisy, členění textu na odstavce, úpravy vět) interpunkce v jednoduchých podřadných souvětích objednávka, žádost, soukromý a úřední dopis	
<i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na</i>	vypracuje písemně samostatné vlastní texty- charakteristika kamaráda, literární postavy, líčení, životopis snaží se o zařazení svých příspěvků do školního časopisu	písemné vypracování popisu, charakteristiky, subjektivně zbarveného popisu	MDV VII/a MDV VII/b MDV VII/c MDV VII/d

základě svých dispozic a osobních zájmů			
Jazyková výchova			
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	zdůvodní pravopis cizích slov uvede příklady nahrazování českými slovy vybere nejvhodnější jazykové prostředky pro určitý text zkombinuje užití českých a cizích jazykových výrazů zvládne spisovnou výslovnost českých i běžně užívaných cizích slov	slova přejatá vyhledávání cizích slov nahrazování cizích slov slovy domácími frekventovaná cizí slova	OSV I/a MDV VI/a
<i>rozdlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	uvede názvy osob, zvířat, prostředků, dějů, vlastností a pod. uvede příklady přechylování slov označí slova přechýlená uvede příklady slov tvořených různými předponami a příponami rozlišuje zkratky a zkratková slova vytvořená slova umí využít ve větách	obohacování slovní zásoby tvoření slov odvozováním, skládáním a zkracováním zkracování slov slova zkratková zkratky	MDV VI/a OSV XI/d
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	bezpečně zvládá vyhledávání v jednotlivých jazykových příručkách zváží využití konkrétní jazykové příručky zkombinuje použití různých jazykových příruček	jazykové příručky Pravidla českého pravopisu Slovník spisovné češtiny Stručná mluvnice česká a pod.	OSV I/b
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozdělí slovní druhy na ohebné a neohebné zvládne vytvořit příslovečné spřežky a využije je ve větách nahradí příslovce s opačným významem popíše stupňování příslovcí uvede příklady stupňování příslovcí	slovní druhy a jejich funkce ve větě neohebné slovní druhy stupňování příslovcí	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	určí druhy vět užívá prostředky charakteristické pro jednotlivé věty definuje věcné významy slov vyhledá a vysvětlí rčení rozliší jednoznačná a mnohoznačná slova předvede využití citově zabarvených slov správně rozliší a použije citově zabarvená slova	druhy vět podle postoje mluvčího otázky doplňovací a zjišťovací sousloví rčení jednoznačná a mnohoznačná slova odborné názvy synonyma citově zabarvená slova	OSV VIII/a MDV I/e MDV VI/a
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě</i>	vyhledává a určí základní větné členy a rozvíjející větné členy určí podmět všeobecný	věty jednočlenné a dvočlenné (i s nevyjádřeným	

<i>a v souvětí</i>	uvede příklady vyjádření přísudku vysvětlí přísudek slovesný a jmenný vyjmenuje druhy vedlejších vět správně využije jejich použití rozeře jednotlivé druhy vedlejších vět uvede příklady spojovacích výrazů nahradí vedlejší větu větným členem a naopak rozeře druhy přívlasků	podmětem) rozvíjející větné členy druhy přísudku druhy vedlejších vět různé typy přívlasků	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	zvládne interpunkci ve větě i v souvětí definuje základní pravidla psaní velkých písmen předvede v různých pravopisných cvičeních znalost základních pravopisných jevů	psaní velkých písmen tvary jenž, jež různé pravopisné jevy shoda podmětu s přísudkem	
<i>rozeře spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	převéde text psaný nářečím do spisovného jazyka uvede příklady použití obecné češtiny a zdůvodní její použití	spisovný a nespisovný jazyk obecná čeština	
Literární výchova			
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	přečte vybraný text ve vhodném frázování použije při četbě textu přiměřené tempo použije při rozboru literárních textů elementární literární pojmy	dobrodružná literatura: Bradbury, Stevenson, May, Tomeček, Verne, Hohlbein ... dívčí literatura: Lanczová, Řeháčková, Rudolf, Blytonová ...	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	vybere si k samostatné četbě literární text přiměřený věku čtenáře volně reprodukuje přečtený text shrne základní myšlenky přečteného literárního díla	mezí situace v životě člověka: Kolárová, London, Marshall, Fischerová ... válka v literatuře: Bezděková, Fajtl ...	OSV I/b
<i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i>	začlení vhodně do vlastního poetického nebo prozaického textu na libovolné téma získané poznatky z literární teorie s vhodným výtvarným ztvárněním (ilustrace) vytvoří výstižný výtvarný doprovod k vlastnímu literárnímu textu	ze života dětí: Stýblová, Foglar ... básníci s kytarou a písničkáři: Kainar, Kryl, Vysockij...	OSV VII/a
<i>rozeře základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitel</i>	zobecní základní rozdíl mezi literaturou uměleckou a věcnou vyjádří vlastními slovy smysl literatury populárně naučné a literatury faktu uvede příklady publicistického žánru	kronika: Kosmas, Dalimil... cestopis: Polo... soudničky: Těsnohlídek, Jahelka... naučné publikace	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k efektivnímu učení
- nabídneme žákům škálu metod k ověření získaných poznatků z českého jazyka
- učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů
- zadáváme žákům referáty, samostatné práce a na základě získaných poznatků je vedeme k jazykově a stylově správnému vyjadřování
- podporujeme samostatnost při řešení zadaných úkolů

Kompetence k řešení problémů:

- prostřednictvím návštěv v knihovně podněcujeme u žáků pozitivní vztah k četbě
- učíme žáky pracovat s informacemi
- vedeme žáky ke kritickému i sebekritickému hodnocení zpracovaných samostatných prací

Kompetence komunikativní:

- dbáme na formu žákova písemného i mluveného projevu
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla pro písemný i mluvený projev
- vedeme žáky ke zpracování referátů z přečtených knih
- dbáme na správné používání nonverbálních a paralingválních prostředků v mluveném projevu

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky vytvářet příjemnou atmosféru při práci v týmu
- vedeme žáky k efektivní vzájemné spolupráci při řešení zadaných problémových úkolů

Kompetence občanská:

- seznamujeme žáky s naším literárním kulturním dědictvím
- vytváříme ve stylistice modelové situace, které vznikají při jednání na úřadech

Kompetence pracovní:

- motivujeme žáky k přípravě na hodiny ČJ
- vedeme žáky k rozvíjení vztahu k mateřskému jazyku a jeho využití v běžném životě

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	rozliší ve čteném nebo slyšeném textu fakta od subjektivních názorů pomocí různých informačních zdrojů si vytvoří objektivní pohled na danou problematiku	kritické čtení a naslouchání	OSV XI/a OSV VI/b
<i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vyhledá různé slohové útvary v literárních ukázkách odliší subjektivní sdělení od objektivního	souhrnné poučení o slohu	MDV III/a MDV VI/a

	definuje komunikační záměr ukázky uvede příklady subjektivně zabarveného sdělení a sdělení objektivního		
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	rozpozná manipulativní komunikaci zaujme k ní kritický postoj zpracuje úvahu na téma média uplatní v ní vlastní zkušenosti, postoje a názory	jednoduchá úvaha	OSV IX/a MDV VI/a MDV VI/b MDV VI/c
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	dokáže vyjádřit vlastní názory a postoje zobecní získané poznatky a vhodně využije jazykové prostředky pro vyjádření svého názoru	jednoduchá úvaha	OSV IX/a MDV VI/a MDV VI/b MDV VI/c
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>	vhodně zvolí jazykové prostředky odlíší subjektivně zabarvené prostředky systematicky vybírá vhodné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru postupuje systematicky vyhledá vnitřní souvislosti	jednoduchý výklad	MDV VI/a MDV VI/b
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	odlíší mluvený projev od psaného vhodně využívá znalosti z českého jazyka pohotově reaguje na otázky vybere a použije vhodné nonverbální prostředky využije pomlku, tempo, důraz ap. vhodně dovede zařadit jednotlivá důležitá fakta připraví si mluvnické cvičení na vhodné téma	jednoduchý výklad	MDV VI/a MDV VI/b
<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i>	vytvoří vlastní mluvnické cvičení na volné téma obhájí svůj názor zareaguje na připomínky učitele nebo žáků dodrží pravidla komunikace a dialogu	mluvnická cvičení na volné téma	OSV IX/a MDV VI/a MDV VI/b MDV VI/c
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah</i>	vybere hlavní myšlenky z textu zformuluje stručné poznámky ve formě výtahu nebo výpisku samostatně zpracuje učební látku jiných předmětů	výtah a výpisek	OSV I/b

<i>z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>			
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	uspořádá informace s ohledem na jejich účel dodrží pravidla správného mezivětného navazování	výtah a výpisek	OSV I/b
<i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i>	vypracuje osnovu pro subjektivně zbarvený popis vhodně využije jazykové prostředky dokáže vybrat subjektivně zbarvené prostředky vyžije slova citově zbarvená	líčení	OSV VIII/d
Jazyková výchova			
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	nahradí přejatá slova slovy domácími zdůvodní použití cizích slov zvládne výslovnost českých a cizích slov	přejímání slov z cizích jazyků vyhledávání slov cizího původu nahrazování slov cizího původu slovy domácími výslovnost frekventovaných obecných jmen a cizích jmen vlastních	MDV VI/a
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	shrne způsoby obohacování slovní zásoby a uvede příklady ke slovům cizího původu přiřazuje slova domácí uvede příklady slov s jiným významem než původním vyhledá a dokáže vysvětlit přenesená pojmenování ve frazémeh	obohacování slovní zásoby přejímání slov z cizích jazyků slova získávající jiný význam	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	samostatně vyhledá různé jazykové problémy bezpečně zvládne práci s jazykovými příručkami	práce s jazykovými příručkami	
<i>správně třídí slovní</i>	identifikuje bezpečně všechny slovní	slovní druhy a jejich	

<i>druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	druhy uvede příklady skloňování přejatých cizích slov a umí je použít v textu určí slovesný rod, vid uvede příklady použití přiřadí slovesa do slovesných tříd a určí jejich vzory	funkce ve větě skloňování jmen přejatých a cizích, jmen vlastních slovesný vid a rod slovesné třídy a vzory	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	uvede příklady různých spojovacích výrazů vytvoří příklady vložených vedlejších vět roztřídí různé spojovací výrazy a využije je v textu	vložení věty vedlejší do vět hlavních interpunkce v souvětí správná komunikace	MDV I/f
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	uvede druhy poměrů mezi větami hlavními uvede různé příklady a určí je vysvětlí poměry u větných členů a souřadně spojených vedlejších vět vyjmenuje typy přívlastků určí je a využije je ve větách	významový poměr mezi větami hlavními souřadně spojené věty vedlejší a větné členy typy přívlastků	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	vybere z vět pravopisné jevy, určí je a umí použít zvládne pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický aplikuje bezpečně psaní interpunkce v souvětí	pravopisné jevy věta jednoduchá souvětí spojovací výrazy	OSV I/b
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	porovná různé slovanské jazyky definuje spisovný jazyk vyjmenuje některé druhy nářečí převéde text do spisovného jazyka vyjmenuje útvary českého jazyka	slovanské jazyky ukázky slovanských jazyků útvary českého jazyka jazyková kultura spisovný jazyk obecná čeština, nářečí převádění textu do spisovné češtiny	MDV IV/c
Literární výchova			
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	vyhledá v literárních ukázkách hlavní téma a motivy literárního díla vlastními slovy interpretuje smysl literární ukázky	ústní lidová slovesnost počátky písemnictví: Bible, Epos o Gilgamešovi, Olbracht... dvorská literatura (trubadúři) : Kosmas, Dalimil, Karel IV., Hus...	VMS I/e
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>	vysvětlí základní znaky literárních okruhů a žánrů, porovná je a uvede příklady autorů a děl v české i světové literatuře porovná charakteristické znaky daných literárních děl	romantismus a realismus (19. st.) : Dobrovský, Jungmann, Palacký, Mácha, Erben, Němcová, Borovský, Čelakovský, Tyl, Jirásek, Neruda, Hugo, Dumas st.,	MDV IV/a

		Verne, Twain...	
<i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</i>	vlastními slovy shrne charakteristické znaky literárních směrů a uvede jejich významné představitele v české i světové literatuře objasní vynález knihtisku pro rozšíření literatury mezi širší vrstvy lidu	renesance a humanismus (14.-16. st.): Shakespeare, Blahoslav, Hájek z Libočan...	
<i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i>	vyhledá v různých informačních zdrojích charakteristiku základních literárních žánrů uvede příklady autorů a ukázky z jejich děl	baroko, klasicismus a osvícenství (17.-18.st.): Molière, La Fontaine, Komenský, Defoe, Swift...	VMS I/c

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	vybere podstatná fakta a umí je seřadit podle důležitosti odliší fakta od osobních názorů a hodnocení vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti	charakteristika charakteristika literárních postav	OSV VI/b OSV XI/a
<i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vybere různé styly z učebnic, beletrie, novin, časopisů a internetu zdůvodní použití jazykových prostředků rozliší subjektivní a objektivní sdělení autora rozpozná komunikativní záměr	funkční styly styl hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický	MDV I/a MDV I/b MDV I/c MDV I/d MDV I/e MDV I/f
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	vytvoří vlastní úvahu na volné téma uplatňuje v ní vlastní zkušenosti, názory a postoje rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj	úvaha	OSV IX/a MDV V/a MDV V/b MDV V/c MDV V/d MDV V/e MDV V/f MDV V/g MDV V/h
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	dokáže vysvětlit svůj komunikační záměr dá do souvislostí jednotlivá fakta vhodně využije jazykové prostředky hodící se pro danou situaci obhájí svůj vlastní názor	úvaha	OSV IX/a MDV V/a MDV V/b MDV V/c MDV V/d MDV V/e

			MDV V/f MDV V/g MDV V/h
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>	zpracuje osnovu výkladu na základě výběru vhodných jazykových prostředků zdůvodní použití spisovných jazykových prostředků a odborné terminologie	výklad	MDV - I/c MDV - VI/a MDV - VI/b
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	dokáže obhájit svůj názor v připraveném i improvizovaném projevu využije vhodně verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků	diskuse	OSV VIII/e OSV VIII/g OSV VIII/h OSV IX/a MDV II/a MDV II/b MDV II/c MDV II/d MDV II/e MDV II/f
<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i>	zapojí se do diskuse ve třídě vhodně využije svých znalostí získaných z masmédií k vytvoření vlastního názoru dodrží zásady vzájemné komunikace využije všech svých poznatků z ostatních předmětů	diskuse	OSV VIII/e OSV VIII/g OSV VIII/h OSV IX/a MDV II/a MDV II/b MDV II/c MDV II/d MDV II/e MDV II/f
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	zvládá práci s textem vyhledá klíčová slova a zformuluje hlavní myšlenky textu definuje vnitřní souvislosti a dokáže je vysvětlit	výtah a výpisek	
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	definuje přehledně své myšlenky vyhledá v krásné literatuře příklady fejetonu vytvoří proslov na určité téma	fejeton proslov	MV IV/c

<p><i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i></p>	<p>vyhledá v umělecké literatuře příklady subjektivně zabarveného popisu porovná subjektivně zabarvený popis s jinými slohovými útvary zdůvodní použití vybraných jazykových prostředků zpracuje svůj příklad fejetonu na základě svých dispozic a zájmů</p>	<p>líčení subjektivně zabarvený popis fejeton</p>	<p>OSV VIII/d</p>
<p>Jazyková výchova</p>			
<p><i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i></p>	<p>správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny uvede příklady správného kladení přízvuku označí větnou melodii, tempo a kladení pauz v běžné komunikaci</p>	<p>zvuková stránka jazyka spodoba znělosti slova neslabičná přízvuk větná melodie</p>	<p>MDV VI/a</p>
<p><i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i></p>	<p>definuje věcné významy slov uvede příklady při práci se slovníkem nalezne odborné termíny v ostatních vyučovacích předmětech uvede příklady hry se slovy, pracuje s různými slovníky, definuje význam slova rozezná synonyma, homonyma a antonyma vyhledá přenesená pojmenování a frazémy a uvede příklady</p>	<p>slovní zásoba a význam slova slovo a sousloví rozvoj slovní zásoby jádro slovní zásoby odborné názvy význam slova - synonyma, homonyma, antonyma význam základu slova slova domácí a mezinárodní</p>	
<p><i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i></p>	<p>obhájí nebo vyvrátí svůj názor při práci s jazykovými příručkami vysvětlí jazykové jevy vyřeší s pomocí příruček složité jazykové jevy</p>	<p>práce s jazykovými příručkami</p>	<p>OSV I/b</p>
<p><i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i></p>	<p>rozliší jednotlivé slovní druhy vyskoňuje různá jména a využije je při slohu zařadí ke vzorům přídavná jména, zájmena a číslovky zvládne nahrazování slovesa být jinými plnohodnotnými slovesy vyhledá příslovečné spřežky a užije je při práci a textem</p>	<p>tvarosloví všechny slovní druhy stupňování přídavných jmen pomocné sloveso být druhy příslovcí druhy předložek a spojek mluvnické významy jmen a sloves</p>	
<p><i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i></p>	<p>zvládá interpunkci při psaní volných přívlastků, vsuvek, samostatných větných členů odliší doplněk od příslovečného určení určí rozdíly ve stavbě věty a souvětí</p>	<p>různé druhy přísudku druhy přívlastku vsuvka samostatný větný člen věta neúplná přístavek</p>	<p>OSV VIII/d</p>

	a vhodně využije znalosti při vlastní tvorbě textu		
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	zvládne pravopis různých typů vět pozná jednotlivé větné členy a určí je vyhledá rozdíly mezi větou dvojčlennou a jednočlennou zvládne interpunkci různých druhů přívlasků definuje pravopis přímé řeči v textu specifikuje významový poměr hlavních vět a větných členů	věty podle postoje mluvčího, mluvnický zápor věta jednoduchá a souvětí skladební dvojice shoda, řízenost, přimykání, dvojčlenné a jednočlenné věty sponová slovesa věta řídicí a závislá podřadné a souřadné souvětí, řeč přímá a nepřímá	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	vysvětlí a použije pravopis ú/ů, s/z, i/y, bě/bje, vě/vje, pě/pje, mně/mě a dělení slov definuje pravopis přídavných a podstatných jmen vysvětlí a použije pravopis stupňování přídavných jmen a příslovcí	pravopis lexikální pravopis tvaroslovný pravopis skladebný	
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	seznáme se s ukázkami slovanských jazyků aplikuje své znalosti na práci s různými ukázkami textu literatury starší a současné zobecní a vybere nejdůležitější prohršky proti spisovnému jazyku porovná jednotlivé disciplíny jazykovědy	obecné výklady o jazyce řeč, jazyk projev mluvený a psaný slovanské jazyky vývoj jazyka útvary českého jazyka jazykověda jazyková kultura	MV IV/c
Literární výchova			
<i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i>	rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu probíraných autorů zvládne přednes vhodných literárních textů vybraného autora	1. sv. válka v literatuře: Hašek, Šrámek, Remarque, Exupéry... meziválečná literatura: Wolker, Bezruč, Čapek, Voskovec a Werich, Bass, Poláček...	VDO IV/c
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	sdělí své dojmy z individuální četby v hodinách čtenářských besed a ze zhlédnutých divadelních a filmových představení v kině, divadle, televizi ap.	polistopadová tvorba: Solženicyn, Orwell, Bradbury, Tolkien, Vysockij, Hailey, Viewegh, Nesvadba, Kohout, Škvorecký...	
<i>rozlišuje literaturu hodnotnou</i>	vysvětlí pojmy oficiální, exilová, samizdatová a konzumní literatura	literatura a divadlo po roce 1948:	

<p><i>a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i></p>	<p>a uvede příklady autorů a děl objasní smysl literatury v boji proti jakékoli formě diktatury</p>	<p>Nezval, Seifert, Kaplický, Tomeček, Hrabal, Páral, John, Osvobozené divadlo, Semafor, Svěrák a Smoljak...</p>	
<p><i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i></p>	<p>porovná různé zpracování téhož námětu v literatuře, filmu, divadle (válka, mezilidské vztahy, problémy současné mládeže) objasní smysl literatury v životě</p>	<p>2. sv. válka v literatuře: Hrubín, Drda, Pavel, Otčenášek, Aškenazy...</p>	